

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Articulus VI. De clausulis Jubilæorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

apud Gobat cit. c. 11. q. 33. n. 63. dicunt, esse peculiare, quòd sufficiat confessionem, & communionem facere tertiâ Dominicâ jubilei; secus reliqua opera: v. g. visitationem Ecclesie, largitionem elemosynæ, &c. Sed etiam quoad hæc opera sufficere, si fiant intra 15. dies, atque adeo etiam tertiâ dominicâ censet Gobat cit. & hoc videtur conformius verbis istorum jubileorum, quæ utique intelligenda sunt etiam quoad hebdomadas completè, ac latè, cum principio suo, & termino, præsertim in materia tam favorabili animarum bono, his præmissis:

1515 Quæstio est an requiratur, ut omnia opera pro extraordinario jubileo præscripta, peragantur *intra unam* ex duabus (quibus durat) *septimanam*? affirmativam sequitur Henriquez l. 7. c. 11. n. 2. Sanctarellus de Jubilæo c. 7. D. 1. Sed *re.* negativam esse probabiliorè; Sic Castropalaus cit. §. 3. Bonacin. de Indulg. D. 6. q. 1. p. 5. n. 3. Layman cit. tr. 7. c. 8. dub. 4. Ratio est, quia Romanis (quorum forma etiam aliis extra Urbem est regula, ut colligitur ex ipsis Bullis ejusmodi jubileorum) sufficit, si vel in eadem hebdomada, in qua visitant Ecclesias præscriptas, vel alterâ præstant reliqua opera. 2. Quia Communio (quæ est inter opera injuncta) vel in Dominicam sequentem, vel in alium diem ex duabus hebdomadis differi potest, ut constat ex n. 1510. denique ex eodem etiam constat, nihil aliud requiri, quàm, ut quis *in una, ex duabus hebdomadis*, opera præscripta peragat; hoc autem contingit, licet in qualibet ex duabus hebdomadis opera præscripta exequaris; sic Castropal. cit.

1516 Dices: verba Bullæ sunt hæc: *qui processioni interfuerint, vel Ecclesias designatas visitaverint, & feriâ quartâ, sextâ, & Sabbatho alterius ex duabus hebdomadis jejuna-verint, pariterque sua peccata confessi, & Sanctissima Communione refecti fuerint, elemosynam tribuerint, &c.* Sed ex his patet, omnia tria jejunia debere fieri *in alterutra* ex duabus hebdomadis; non autem unum in hac, alterum in alia; ergò cum dicatur *pariter* etiam reliqua opera sic fieri debent. *re.* ex allatis Bullæ verbis clarè colligi, reliqua opera (ut est interesse processioni, visitare Ecclesias designatas) non necessariò debere fieri in eadem hebdomada, in qua fiunt jejunia; cum expressè dicatur, *quòd,*

qui processioni interfuerit, vel Ecclesias visitaverit, peragere possit jejunia tribus nominatis diebus, alterius ex duabus hebdomadis; & cum ly pariter appellet supra confessionem, & communionem, eo ipso de his significatur, quòd de jejuniis, nempe satisfieri, si ab eo, qui processioni interfuit, & Ecclesias visitavit, in una ex duabus hebdomadis ea peragat. Deinde aliud est, quòd quis in una ex duabus hebdomadis obtinere debeat jubilæum, qui illud lucrari vult, aliud, quòd in una (seu intra unam) ex duabus hebdomadis omnia debeat peragere. Primum omnino rectè colligitur ex cit. textu, non autem secundum. Ex 1. autem solum sequitur, quòd in una ex duabus hebdomadis verificari debeat, omnia opera esse executioni mandata, prius nimirum, quàm elabantur illæ duæ hebdomadæ: hoc autem verum est, licet in una, Ecclesias visites, & jejunes; in altera, confitearis, & communices; ergo.

ARTICULUS VI.

De clausulis Jubileorum.

Quoniam non tantum in concessione 1517
bus jubileorum, sed etiam solarum indulgentiarum apponi communiter solent diversæ conditiones, & clausulæ, secundum quas concessio tam quoad indulgentiarum concessionem, quàm usum facultatum concessarum, & operum præscriptorum executio fieri debet, & confessor jurisdictione uti, de illorum significatione, ac vi, ex probabiliori doctorum mente illas exponemus.

S. 1.

Qualiter intelligatur clausula: de pœnitentiis injunctis?

Hæc apponi solet, quando conceditur 1518
indulgentia determinata, v. g. quadragena, vel septenna. Nam talis concessio non absoluta est, sed cum addito: *de pœnitentiis injunctis*, ut videri potest in c. *Cum ex eo* 4. de pœnitent. & remission. c. *Romana* 1. eodem in 6. Clement. *unic.* de Reliq. & venerat. Sanctorum. Unde quæstio est, quis sit eorum verborum sensus? *re.* aliquos censere ex vi eorum verborum per indulgentias illas, sub dicta clausula concessas, remitti directè pœnitentias in foro Sacramenti pœnitentiæ injunctas à confessario; Citatur pro hac opinione

nione Henriquez l. 7. c. 6. n. 2. & alii. Nonnullorum mens est, directè remitti publicas, & judiciales pœnitentias in satisfactionem Ecclesiæ pro peccatis scandalosis impositas. Alii demum volunt per hæc verba *de pœnitentiis injunctis*, restringi concessionem ad remissionem reatus pœnæ illorum peccatorum, quibus pœnitentiæ injunctæ sunt. Verùm probabilis videretur eorum verborum sensum non esse illum, quem existimat prima opinio, quia concessio indulgentiæ non est directæ præceptorum dispensatio, sed applicatio satisfactionum ex thesauro Ecclesiæ pro pœnis debitis; pœnitentiæ autem in foro Sacramentali injuncta est ex præcepto confessarii, tanquam Judicis in eo tribunali; ita Suarez cit. d. 50. l. 2. n. 4.

1519 Advertendum tamen per indulgentias indirectè posse tolli pœnitentias à Confessario impositas *in meram pœnam, & vindictam delicti* satisfactivam. Hæc enim supponit reatum pœnæ delicti debitæ; reatum autem directè tollit indulgentia; ergo indirectè, & consequenter id, quod supponit ejusmodi reatum; qualiter Theologidicunt, indirectè & consequenter tolli Decretum prædefinitivum actûs liberi, etiam efficax & absolutum, si dependeat ab ea scientia futuri actûs liberè sub conditione de se indifferente ad futuritionem actûs; de quo plura dedimus in tract. de DEO Uno & Trino.

1520 Dixi *pœnas impositas in meram pœnam delicti*; nam si tenderent in alium finem, v. g. in medelam vel præservationem, præsertim in his, quæ respiciunt finem eradicandi prava habitûs, vel reparationem damni, & similia, tales inquam pœnitentiæ per indulgentiam, atque ad extinctionem reatus pœnæ, nec indirectè tollerentur. Cùm necessitas ejus medela stare possit in homine, deletâ etiam omni culpâ & pœnâ prioribus peccatis debita.

1521 Sed nec pœnitentiæ judiciales, quibus satisfieri debet Ecclesiæ, propter scandala commissa debitæ, per indulgentias directè remittuntur; indulgentiæ enim ex fine suo non ordinantur ad satisfactionem præstandam Ecclesiæ, sed DEO. Hinc sæpe fit, quòd peccatores puniantur judicialiter ab Ecclesia per depositionem, vel similes pœnas Ecclesiasticas, esto quoad culpam, & pœnam ei debitam plene DEO satisfactum sit.

Demique nec locus est opinioni, reatiæ in n. 1518. dicenti, concessionem indulgentiæ restringi ad remissionem pœnæ eorum duntaxat peccatorum, pro quibus pœnitentiæ injunctæ sunt; licet ex prioribus peccatis, pro quibus istæ pœnitentiæ impositæ non sunt, reatus pœnarum adhuc restare; primò, quia sic Pontifex negligeret eas pœnitentias prius injunctas intenderet potius favere, quàm si exequatur. Nam exequens eas pœnitentias tolleretur reatum pœnæ, consequenter indulgentiæ locus non foret. 2. Quia magis præsumi potest, indulgentias concedi in extinctionem debiti pœnarum, si quando in exequente opera præscripta, ex priori vita restet, undecunque natum sit, quàm adeo restrictè ad eorum tantum, pro quibus illæ pœnitentiæ impositæ sunt.

Dices: quando Pontifex concedit indulgentias sub ea clausula: *de pœnitentiis injunctis*, verba ista debent aliquem effectum operari, cum nullus apex debeat esse superfluous, & carens effectui suo, ut diximus lib. 1. tit. 2. sed hoc non fieret, nisi intelligantur apposita ad denotandum remitti reatum pœnæ temporalis, pro quo solvendo pœnitentiæ injunctæ sunt; ergo re. data. Ma. dist. minorem, sed hoc non fieret, nisi intelligantur ea verba apposita ad denotandum, *remitti tantum illum reatum pœnæ temporalis, pro quo solvendo pœnitentiæ injunctæ sunt*. N. reatum pœnæ temporalis etiam pro aliis peccatis debita. C. min. N. consq. Hinc not. duplicem sensum esse posse illorum verborum, ut in quolibet salvetur, quòd operentur effectum respondentem ipsorum significationi.

Primus est, ut ea remissio concedatur, quæ per pœnitentias injunctas executioni mandatas obtineretur, sic, ut directè tollat reatum pœnæ temporalis debitæ pro peccatis, pro quibus illæ pœnitentiæ impositæ sunt; indirectè autem etiam debitæ pro aliis, esto pro illis istæ pœnitentiæ injunctæ non sint. Secundus est, indulgentiam concedi etiam de pœnitentiis injunctis; quâ non tantum tolleretur reatus pœnæ debitæ pro peccatis, pro quibus ea judicialis pœna imposita non est; sed ejus etiam, qui per ipsam judicialem pœnitentiam executioni datam deleretur. Utrumque sensum ponit Castropal. cit. tr. 24. D. unic. p. 3. n. 8. & Suarez. cit. d. 50. l. 3. n. 15. uter.

uterque igitur sensus concedit eo casu directè remitti reatum pœnæ temporalis debitæ pro peccatis, pro quibus illæ pœnitentiæ injunctæ sunt, sed non tantum.

1525 Rationem dant, quia remittere debitum pœnæ judicialis plus est, nec adeo facile, quàm remittere debitum pœnæ non judicialis; illud enim quandoque posset enervare disciplinam Ecclesiasticam, facilitate veniæ; ergo cum Pontifex concedens indulgentias de pœnitentiis injunctis, rectè intelligatur de reatu difficiliore, censendus est facere remissionem non restrictè tantum ad reatum difficiliorem, sed etiam faciliorem. Hæc consequentia ex eo deducitur; quia, ubi majus conceditur, & minus concessum videtur, ut dicitur in c. *Ex parte* 17. de Decimis, saltem quando minus sub majori continetur, nec diversæ rationis est. Erideo Suarez cit. n. 15. concedit, facultatem concessam absolvendi à reservatis, extendi etiam ad facultatem absolvendi à non reservatis, quæ illà facilior est; quod rectè fit, quando verba privilegii absque ulla violentia utrumque comprehendere possunt, cum admittant totam interpretationem per c. *olim* 16. d. V. S. ibi: *cum beneficia Principum sint interpretanda largissimè.* & c. *quia circa* 22. de privileg. ubi Pontifex Archi-Episcopo Londonensi quarenti, an privilegium à suo Prædecessore concessum, super Episcopalis decimis retinendis, extendi valeat, ad possessiones acquisitas, & postmodum acquirendas? sic rescripsit: quòd, si decimarum illarum remissio facta extitit secundum canonicas sanctiones, Prædecessor tuus indefinitè decimas Episcopales Monasterio remittendo (*cum nihil exceperit, & potuerit excepisse, ac in beneficiis plenissima sit interpretatio adhibenda, nec debeat una, eademque substantia diverso jure censi*) intellexisse videtur, non solum de decimis possessionum illius temporis, sed futuri. Et ex hoc patet ad quæstionem initio §. propositam.

§. 2.

Qualiter intelligatur clausula: de peccatis, de quibus contritus, & confessus est?

1526 **Q**uestio est, an indulgentia cum tali clausula concessa, censeatur restricta ad solum reatum pœnæ debitæ pro peccatis, quæ quis contritus confessus est in re? vel etiam extendatur ad reatum pœnæ debitæ pro illis, quæ citra culpam omissa, Tom. V.

indirectè tamen remissa sunt? prout contingere interdum potest, quod confitenti, etiam post diligens examen, non occurrat peccatum aliquod grave; vel si occurrat, licitè pro tali casu, taceat, factâ confessione formaliter integrâ. Castropal. p. 4. tr. 24. d. unic. p. 3. n. 10. probabile censet, extendi ad reatum pœnæ omnium peccatorum, de quibus quis contritus confessus est, prout requiritur ad eorum remissionem; in quorum numero utique veniunt etiam inculpabiliter oblita, vel prius legitimè confessa, vel alio modo licitè omissa; quia tunc in voto censentur in his, quæ expressa sunt, inclusa, & absolutioni saltem indirectè subjecta. Nam in tali casu, si ea, quæ physicè confessioni subjecta non sunt, mortalia sint, virtute Sacramenti (cum vi doloris universalis sufficienter retractata sint) indirectè tolluntur per directam absolutionem, quæ directè cadit in physicè subjecta clavibus; si autem tantum venialia, delentur virtute dicti doloris.

Hæc opinio probabilior est, & probatur; quia, nisi hoc dicatur, dicendum foret, quòd, quando Innocentius III. subsidium ferentibus, pro expeditione terræ sanctæ plenam suorum peccatorum veniam concessit, abundantior gratiam illis indulserit, quàm his, qui non solâ pecuniâ, sed propriis viribus, cum periculo vitæ, vel captivitatis, & gravium belli ærumnarum intervenerunt pugnando, dum eis concessit solum indulgentiam suorum peccatorum, de quibus liberaliter fuerint corde contriti, & confessi, quod in tali materia de mente Pontificis, nullatenus cogitari debet. Accedit, quòd dicta clausula verificetur non tantum de peccatis tunc confessis; hæc enim non exprimit ita restrictè, sed etiam de peccatis, de quibus pœnitens aut lucraturus indulgentias, contritus & confessus est; hoc autem cadere potest etiam super illa, quæ quis ante confessus est; imò & illa, quæ inculpabiliter omisit, ut dictum est, ergo.

§. 3.

Qualiter verba dubia, in concessione indulgentiarum interpretanda?

Cum indulgentiarum consecutio, præter conditionum observantiam, quas concedentes præscribunt, potissimum pendeat à voluntate concedentis, quidquid super hoc probabiliter scribant Authores, nullum eorum probabilitas fructum datura

Xx

vide.

videtur in hoc puncto circa extensionem, conditionum implendarum sufficientiam, & similia; nisi, quod docent de concedentis voluntate, sic se habeat in rei veritate. Nam ubi deficit voluntas concedentis, deficit concessum, unice pendens ab illa. Quia tamen etiam in indulgentiarum concessione, Summi Pontifices voluntatem suam studiosè declarare solent (nisi contrarium expriment, aut jus novum statuunt) conformiter juri à se, vel Prædecessoribus condito; loqui censendi sunt. Ideo, si Doctorum interpretatio secundum illud ritè fiat, doctrinalis eorum interpretatio in multis prodesse potest, præsertim circa plurium obligationem, abrogationem vel potestatem absolvendi, dispensandi & similia; ut alibi dicitur, ubi agitur de materia jurisdictionis. Paucis igitur duntaxat aliorum placita insinuabimus in præsentis materia, quoad dubia quædam verborum in Bullis indulgentiarum & jubilæi.

1529 Quæres 1. qualiter interpretandæ sint Bullæ concernentes jubilæum? R. cum Suarez tom. 4. in 3. p. D. 56. f. 2. & l. 6. de Voto, c. 16. n. 3. & aliis, verba dictarum Bullarum, quæ parte continent *favorem*, esse interpretanda *late*; quæ parte *odium*, seu *gravamen*, strictè, juxta principia tradita l. 1. tit. 2. de constit. & interpretatione legis; quod tamen intellige, ut ibidem monuimus, nisi justa causa in particulari casu cogat, favorem expressum, *restringere*; aut gravamen, *extendere*. Ratio hujus est 1. quia ipsimet legum, & sacrorum canonum conditores declararunt, esse intentionis suæ, *quod liceat, odia restringere, favores ampliare*, per reg. *odia*, de reg. juris in 6. *Est beneficium Principis* (quod nimirum ex ejus divina indulgentia proficitur) *ample interpretari*, servatâ tamen verborum significatione, non tantum usuali, sed etiam juridica per L. *Beneficium*, ff. de constit. Princip. Certum autem est, quod summi Pontifices (præter divinum cultum, & Religionem) in concessionibus jubilæorum specialiter intendant, fideles omni favore prosequi per ordinem ad animarum fructum, qui maxime spectatur in remissionibus culpæ, ac pœnæ, & necessariis ad id facultatibus; igitur certum quoque esse debet, indulgentiarum concessionem in jubilæis maxime, cum primis favorabiles esse.

1530 Accedit, quod hujusmodi concessionem singulariter à concedentibus ordinem

tur *inutilitatem Religionis, Ecclesia Catholica conservationem, & augmentum* per fidelium in conscientii puritatem, & justam animarum in Domino consolationem procurandum: certum autem est, quod hic finis, & consequenter dispositio de illo recipiat benignam interpretationem per c. *In his*, 30. de privileg. ibi: *in his quæ ad cultum divinum facere dignoscuntur, non maligna, sed benigna est potius interpretatio facienda*, (nam *summa ratio est, quæ pro Religione facit* per L. *sunt persona* ff. de Relig. & sumptibus funeralibus) ergo idem dicendum venit de mediis; hæc enim maxime faciunt ad divinum cultum, & lætificandas animas in gaudio, & jucunditate spiritali, ex animi tranquillitate.

Aliqui censent, licet verum sit, quod *potestas* concedendi indulgentias, omnino sit favorabilis, & recipiat latam, atque benignam interpretationem (qualiter eam recipit concessa potestas dispensandi, ut docet Pyrrhus, Corradus in praxi dispensationum Apostolicæ l. 1. c. 6. n. 27.) ipsam tamen *concessionem* indulgentiarum, esse odiosam, & consequenter interpretationis strictæ; Sic Hostiensis in c. *Licet*, de transl. Episcop. Navarr. de Indulg. Not. 9. à n. 8. Sed probabilius est contrarium; nempe *ipsam quoque concessionem jubilæi*, quæ parte favorem explicat, esse *interpretationis benignæ*, ut diximus supra. Nam ipsa concessio jubilæi, non minus, quam potestas concedendi jubilæa, est *principis beneficium, opus mera gratiæ, ac misericordie* (cujus usus est populo Christiano maxime salutaris, ut dicit Trident. Sess. 25. c. 21. indirecto de Indulg.) ergo & ipsa ex mente Summorum Pontificum est favorabilis, & merito recipit interpretationem benignam; cum nullum contineat tertii præjudicium, ut constabit ex sequentibus. Nec obstat, quod Navarrus affert ex diversis regulis Cancellariæ. Nam limitationes inibi factæ (ut indulgentia concessa alicui Ecclesiæ pro aliquo festo, *licet concedatur in singulis annos*, restringatur ad 20. annos, vel ut indulgentia concessa alicui loco, habenti *similem aliam*, nulla sit, nisi in concessione posterioris, fiat *mentio prioris*, &c.) limitationes inquam inibi factæ, non obstant, cum eo solum sine appositâ sint, ne indulgentiæ simpliciter concessæ, hoc ipso *perpetua* conferentur, ut notat Castropalaus p. 4. tr. 24. d. *Unica*, p. 4. n. 4.

Quant.

1532 Quando autem apponitur ea clausula (*dummodo alia similis indulgentia concessa non fuerit*) vel ab eodem Pontifice, qui has concedit; vel ab ejus Prædecessore, dubitari potest, an talis conditio intelligenda sit, vel de eodem Pontifice, vel de Prædecessore, vel de quolibet eorum? sed r. si conditio sic apponatur: *dummodo aliam similem non concesserimus*, intelligi de concessione alia, facta per eundem, qui posteriores cum hac clausula concedit. Nam verba conditionis non exprimit nomen dignitatis, qua significatur concedens (qualiter sit si dicatur: *dummodo alia similis concessa non sit ab hac Sede*) sed solum nomen personæ concedentis; igitur idem est ac si diceret: *dummodo aliam similem nos non concesserimus*. Secus autem est, ubi sub conditione ponit concessionem similis indulgentiæ factam ab hac Sede, vel à Sede Apostolica, exprimens nomen dignitatis Pontificiæ; quo casu sensus est, dummodo alia similis concessa non sit à Prædecessore; quod tamen intellige de facta concessione perseverante, seu adhuc durante; non autem, si prior concessio jam expirasset.

1533 Quia tamen quandoque simpliciter dicitur: *dummodo alia similis concessa non sit*, ubi nec nomen personæ, nec dignitatis exprimitur, probabile existimat Castropal. cit. p. 4. n. 13. in fin. de solo ipso Pontifice, intelligi posse; cum ea verba sint restrictiva materiæ de se favorabilis, imò etiam ex intentione concedentis, consequenter odiosa, & strictè sumenda V. Bonacin. d. 6. de Indulgent. q. 1. p. 7. Coeterum ut verificetur, aliam *similem indulgentiam* concessam esse requiritur 1. quòd prior adhuc duret; quia, quod non est, sed fuit, ad præsens se habet, tanquam non fuisset. 2. Quòd concessa sit ad finem priori similem; nam diversitas finis directè intenti per concessionem unam, & alteram, facit concessionem esse diversas; adeoque non esse similes. 3. Quòd concessa sit sub iisdem mediis & oneribus. Nam, licet sit utriusque indulgentiæ idem finis; si tamen quærendus est diversis mediis, indulgentiæ diversæ sunt. Sic ars, quæ cudit, & ars quæ fundit statuas: v. g. diversæ sunt; licet enim utriusque finis idem sit; quia tamen diversus est modus procurandi eum finem, etiam ipsæ diversæ sunt.

1534 Deinde, licet verum sit, dispensationem absolutam in jure divino, vi cuius pec-

Tom. V.

cator, vel integrè satisfecerit, vel satis pati tenetur, strictè interpretandam esse, id tamen non procedit, quando actus non tam est dispensatio, quam solutio debiti, exhibitio condigno pretio, etiam ex bonis ipsius creditoris, quando is in ejusmodi solutionem, & pretii sibi alius debiti applicationem in eum finem consentit, concessa id ipsum faciendi potestate, prout re ipsa contingit in largitione indulgentiarum, quam facit Ecclesia.

Quando autem in c. *Cum ex eo*. h. t. & 1535 in Tridentino Decreto de indulg. dicitur, indulgentiis concedendis moderationem juxta veterem probatam Ecclesiæ consuetudinem adhiberi, *ne nimia facilitate Ecclesiastica disciplina enervetur*, ex ipsis verbis patet solum prohiberi excessum in concedendis indulgentiis, & immoderationem; non autem moderatum usum, cum is, ut constat ex supra dictis, teste Tridentino, *populo Christiano maxime salutaris sit*.

Quando autem dicitur, favores jubila- 1536 rii adferre præjudicium Episcopis, & aliis Superioribus, in quantum favores illi concedunt facultatem eligendi Confessarium, qui ipsorum subditos à casibus, quos sibi Superiores illi reservarunt, absolvat. r. non posse illos esse rationabiliter invitos, quando modicum illud bonum, quod forte ipsis per hoc tollitur, longè nobiliori bono compensatur, præsertim, cum ea jurisdictio ipsis concessa sit non in bonum ipsorum proprium, sed subditorum; favores porrò jubilariorum cedere in maximum subditorum bonum per conscientiae levamen à gravibus peccatis, liberationem à reatu poenarum, animæque tranquillitatem extra dubium est.

Nec apparet, quale hoc præjudicium 1537 afferat Episcopis, aut aliis Prælatibus, si favores jubilariorum, quæ valde rara sunt, cedant conscientiæ eorum subditis pro tali tempore, ut liberius cuicumque ab Ordinariis approbato Sacerdoti vulnera suæ conscientiæ pandant, liberi pro ea vice à tam difficili alligatione ad hunc vel illum confessorem, tum quia ipse Pontifex tunc juri suo cedit in casibus sibi reservatis, tum quia ejusmodi Superiores etiam per jurisdictionem suam ordinariam, non habent jus adversus raras omnino, & misericordes favorum concessiones, quæ fiunt à summis Ecclesiæ Pastoribus à quibus habent suam potestatem.

§. 4.

Qualiter intelligenda sit clausula hæc vice tantum?

1538 **H**æc clausula in jubilæis extraordinariis communiter apponi solet; qualiter etiam expressa reperitur in bulla Innocentii X. incip. *Inter plurimas*, data 11. Martii, 1648. quo concessit jubilæum extraordinarium ad divinam opem implorandam; ubi in §. *Cupientes*, sic loquitur: Cupientes enim omnes Christi fideles participes fieri hujus pretiosissimi thesauri, universis, & singulis utriusque sexûs, tam Laicis, quàm Ecclesiasticis, secularibus, & regularibus, & cujusvis ordinis, Congregationis, & instituti, licentiam concedimus, & facultatem damus, ut sibi ad hunc effectum eligere possint, quemcunque presbyterum Confessarium, tam facultarem, quàm cujusvis ordinis regularem ex approbatis à locorum ordinariis, qui eos ab omnibus Excommunicationis, suspensionis, & aliis Ecclesiasticis sententiis, & censuris, à jure, vel ab homine quâvis causâ latis, seu inflictis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis, quantumvis gravibus & enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam in literis die Coenæ Domini lege solitis contentis, & alias per quascunque nostras, aut Romanorum Pontificum Prædecessorum constitutiones, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, quomodocunque reservatis, in foro conscientiæ, & hæc vice tantum, non tamen à crimine hæresis, absolvere, & liberare valeant, & insuper vota quæcunque (Religionis, & Castitatis) in alia pia, & salutaria opera commutare, injunctâ tamen eis, & eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus, poenentiâ salutari, aliisque ejusdem confessarii arbitrio.

1539 Ex eo enim, quòd in cit. §. *Cupientes*, dicatur concedi facultatem eligendi Confessarium qui ab omnibus Excommunicationis, & suspensionis, aliisque censuris & poenis Ecclesiasticis, nec non ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus, & delictis, quantumvis enormibus, & quomodocunque reservatis in foro conscientiæ, & hæc vice tantum absolvere valeat, censent aliqui, non posse quem *jubilæum* *sepius lucrari*, licet sepius peragat opera

præscripta. Et ita tenet Castropalaus cit. §. 3. n. 4. cum pluribus aliis, ibidem relatis, inter quos etiam refertur Cardinalis de Lugo, apud Gobat de Jubilæo c. 14. q. 40. n. 92. idque propter quandam declarationem Cardinalium concilii, voluntarium tantum semel indulgentiam acquiri per jubilæum; & tantum semel à casibus absolvi posse. Quia verò ex occasione hujus quæstionis incidenter fieri possunt complures alia; ideo de singulis prius breviter dicendum erit. Hinc

Quæres 1. an eodem opere plures indulgentias lucrari quis possit, diversis vicis concessas? Casus esse potest, quando quis habet plura metalla, rosaria, cruces, vel imagines, per quas habenti eas, ob honorem hujus, vel alterius Sancti, concessa est, v. g. quadragena sub conditione v. g. si elemosynam dederit, aut aliud opus bonum fecerit? ante resolutionem not. ut indulgentiæ non solum licite, sed etiam *valide* concedantur, requiri aliquam causam honestam, & piam, ut cum communi tenet D. Thom. in supplem. q. 25. a. 2. Nam *indulgentia indiscreta* (quales utique sunt sine causa honesta, & pia) reprobantur c. *cum ex eo* h. t. & ideo in Extravagant. *Unigenitus* eodem. Clemens VI. ait: *thesaurum Ecclesiæ dispensandum esse, propriis, & rationabilibus de causis*. Nam dispensator, qui contra sui Domini voluntatem dispensat ejus bona, non solum illicitè, sed etiam invalidè agit; ergo etiam Pontifex (qui non est dominus, sed dispensator satisfactionum Christi, & Sanctorum, 1. Cor. 4.) non solum illicitè, sed etiam invalidè agit dispensans eas sine causa honesta, & pia; sic agit contra voluntatem Christi, cujus sunt ea bona, qui non vult ea dispensari ex libitu, sed ut satisfiat justitiæ legalis, quâ peccatores condemnantur ad poenam.

Supponendum 2. sufficientiam causæ considerandam ex fine per concessionem jubilæi intento, qui est exaltatio fidei, destructio, vel conversio inimicorum Ecclesiæ, DEI cultus, vel promotio Sanctorum; aut quandoque etiam speciale solatium animæ, cum privatis indulgentiæ conceduntur, & ideo, ut ea causa in ratione sufficientiæ compleatur, communiter injunguntur quædam opera pia tali fini proportionata. Supponendum 3. si simul cum indulgentiæ concessione indulgentiarum etiam

etiam alii favores (puta, facultas absolven-
di à reservatis, commutandi vota &c.)
favores istos non deficere, licet indulgen-
tiæ deficiant ob insufficientiam causæ. Nam
eorum concessio pender ex libera voluntate
Pontificis, qui eam, cui voluerit, com-
municare potest, ut docet Suarez d. 54. S.
2. n. 171. quibus præmissis:

1542 Ad quæstionem in n. 1540. propo-
sitam 2. affirmativam sustineri à P. Emman. Sà
V. *Indulgentia*, n. 18. Grassis de Indulg. c. 5.
n. 15. & aliis. Quia uno opere poni potest,
quòd tanquam conditio exigitur, ut quis
lucretur singulas; sic etiam unico actu sa-
tisfieri potest diversis præceptis. Hanc
opinionem etiam sequitur Layman l. 5. tr.
7. c. 6. Sed cum hac distinctione, ut pro-
cedat, si opus inunctum non sit iterabile
v. g. communis illo die; secus, si possit
iterari. Contrarium, ut diximus n. 1539.
docet Castropalaus p. 4. tr. 24. d. unic. p.
9. n. 12. rationem reddens, quia plerum-
que opus tale inungitur ad complendam
causam pro indulgentiæ concessione neces-
sariam, quod non fieret, si opus pluribus
causis applicatum esset; sic enim in plura
divisum, minorem singulis virtutem con-
cederet. Quia tamen opus inunctum
non requiritur, ut aliquam virtutem satis-
factivam conferat (hanc enim totam præ-
stant satisfactiones Christi ex communi
thesauro Ecclesiæ) nec etiam, ut causa
meritoria, remissionis poenæ; sed potius,
ut medium aliquod, quo melius disponat
anima lucrantis indulgentias; & hoc
deservire possit ad plures fines, quos per
eam concessionem intendit Pontifex, non
opus est aliquà divisione, quæ causet in-
sufficientiam causæ concedendi indulgen-
tias.

1543 Quæres 2. an quis eodem tempore di-
versis actibus (v. g. recitatione horarum,
& auditione missæ) quorum singulis con-
cessæ sunt indulgentiæ, possit lucrari dictas
indulgentias? 2. affirmative. Nam si di-
versis temporibus ponerentur ea opera, lu-
craretur peragens dictas indulgentias; ergo
etiam, si illa ponat eodem tempore, quia
sic pro qualibet eodem tempore, æquè ac
si diversis temporibus poneretur, ponitur
conditio inuncti operis requisita.

1544 Quæres 3. An quis indulgentiam abso-
lutè concessam, sub conditione certi ope-
ris inuncti, sæpius lucrari possit repetito
opere? notandum autem, per indulgentiam

absolutè concessam hic intelligi eam, quæ
conceditur sine temporis limitatione, con-
sequenter in perpetuum, ut, si dicatur:
*qui visitaverit hanc Ecclesiam, & in ea dixe-
rit Psalmum miserere, obtineat indulgentias
plenarias*: per concessam autem non abso-
lutè, quæ conceditur cum determinatione
temporis v. g. visitanti Ecclesiam in tali Fe-
sto, vel infra Octavam ejus, aut intra tri-
duum durantium v. g. precum publicarum,
quo posito:

Communis opinio tenet, indulgen- 1545
tiam absolutè concessam, sæpius obtineri
posse opere repetito; non autem concessam
pro tempore determinato; Sic Navarr. de
Indulg. not 15. n. 19. Suarez D. 57. l. 1. n. 4.
Corduba, Henriquez, Sà, & alii, quos
citatur, & sequitur Castropalaus cit. n. 16.
rationem reddunt, quia cum talis indul-
gentia sit perpetua, consuetudine mentem
Pontificis interpretante, ubi tempus non
præfigitur, meritò censeri, concessam jux-
ta reiterationem operis, econtra verò tem-
poris determinationem indicare, semel
tantum obtineri. Ex quo communiter in-
ferunt illi Authores, indulgentiam abso-
lutè concessam, v. g. visitantibus talem Ec-
clesiam, non solum pluries in vita, sed
etiam intra eundem annum, mensem, heb-
domadam, imò, & diem, obtineri posse,
si pluries opus inunctum repetatur; ita Na-
varrus cit. not. 31. n. 37. & Sà, V. *Indul-
gentia*, n. 7.

Quando autem dicitur, quod sermo 1546
absolutè prolatus de prima vice sit intelli-
gendus, argumento L. *Boves. §. hoc sermo-
ne*, de verborum significatione, & L. *Cum
Pater. §. Pater certam*. ff. de Legatis 1. mul-
tis modis limitant textum, ut dictis non
modò non obsit, sed profit. Volunt enim
eos textus non procedere 1. si concessio
absolutè sit pro aliqua causâ certa & deter-
minata, quæ etiam post concessionem per-
severet, 2. ut non procedat in materia fa-
vorabili, vel lucrativa, seu gratuita, de
qua Tiraquel. in cit. L. *Boves. §. hoc ser-
mon*.

Quoad primam partem datæ resolutionis. 1547
nis, nimirum indulgentias absolutè con-
cessas, posse obtineri sæpius, ac pluries
etiam intra unam hebdomadam, vel etiam
diem, si pro conditione requirant opus
aliquod intra illud tempus iterabile, ac re
ipsâ repetatur, communem opinionem,
propter allatam rationem judico valde pro-
babi.

babilem. Altera pars de indulgentiis non absolute concessis non habet communem assensum, quibusdam affirmantibus, aliis negantibus, posse sæpius obtineri, etsi repetantur opera præscripta intra spatium temporis, quo illæ durant, ut diximus supr. Et quoad hanc quæstionem mihi videtur probabilior sententia affirmans, de casu, quo jubilæum celebratur *in diversis locis*, sic, ut, si in tua patria, vel urbe, aut oppido illud lucratus es, idem secundo possis obtinere etiam in alio loco reperitis ibidem operibus præscriptis; id, quod expressè tenet Gobat loc. cit. n. 94. in fine. Nam quod in contrarium adducit Castropalaus cit. n. 4. non militat contra istum casum. Quia licet verum sit, quòd Pontifex non dicat, obtineat indulgentiam, qui in una, vel altera hebdomada, injuncta opera præstiterit; nec etiam absolute, ac indefinite: *Obtineat indulgentiam in illis duabus hebdomadis*; sed expressè, *obtineat indulgentiam, qui primâ hebdomadâ post publicationem, vel in sequenti post illam*: hæc tamen disjunctiva non indicat manifestè, *in una tantum* hebdomada obtineri posse: sensus enim est, *se illis concedere indulgentiam, qui opera præscripta peregerint, vel primâ hebdomadâ, vel sequenti*, quod verum est, licet quavis hebdomada præscripta peragant, & indulgentiam consequantur. Nec obstat, quæ moventur ex dictâ clausula, *hac vice tantum*, primò enim, illa non afficit singula quæ præcesserunt, sed solum contenta in *s. Cupientes*, qui solum loquitur, non de indulgentiis sed facultate eligendi Confessarium, cui concessa sit potestas tunc remittendi poenas Ecclesiasticas, & absolvendi à peccatis quomodocunque reservatis, ut constat ex textu in n. 1538. Deinde hæc clausula: *qui in foro conscientia, & hac vice tantum absolvere valeat*, ex mente utentis eà potest diversos sensus recipere.

1548 Nam 1. potest significare, ut ly *hac vice*, appellet supra tempus quo durat jubilæum, & sensus sit, qui *tantum durante hoc jubileo* valeat absolvere; non autem, post elapsum durationis tempus, seu etiam extra illud. 2. ut ly *hac vice tantum*, appellet supra usum dictæ facultatis, & sensus sit, ut ea facultate *tantum semel uti liceat, quoad eandem personam*, licet sæpius repetat opera præscripta: & in hoc secundo sensu exponunt dictam clausulam, qui negant, indulgentias concessas non in perpetuum,

sed solum ad tempus certum (v. g. intra dies 14.) obtineri posse à peragentibus opera præscripta, licet ea intra latitudinem illius temporis sæpius peragant.

Verum mihi probabilius videtur, di-1549
ctam clausulam rectius intelligi in primo sensu; primò, quia contraria ratio, de qua n. 1547. non evincit, clausulam illam debere intelligi in secundo sensu, id enim non exigit distinctio indulgentiæ in concessam *sine*, & concessam *cum determinatione* certii temporis, hoc enim stare potest, licet utraque sit iterato consequibilis, quoties iterantur opera præscripta; cum adhuc maneat reale discrimen inter utramque, quòd illa, *semper*; ista verò, *non semper*, sed tantum intra latitudinem expressi temporis, iteratis operibus, iteratò possit obtineri.

Deinde, quando concedens in di-1550
spositione directè favente divino cultui, & animarum salutis, in ipsa dispositione exprimat verbis valdè significantibus, se velle favere omni modo, quo potest; & dubitatur de sensu clausulæ appositæ, quæ vel in hoc, aut illo sensu verificari potest, pro eo sensu standum est, qui non restringit, sed ampliat dispositionem; sed in præfenti casu dispositio, de qua loquimur, directè tendit in divinum cultum, & favorem animarum, ipseque disponens in ea dispositione manifestat verbis valdè significantibus, se intendere omni modo, quo potest, favere; ergo ubi dubitatur de sensu clausulæ appositæ; hujus nimirum, *hac vice tantum*; ex duobus, in quorum quolibet verificari potest, accipienda est in sensu, non restringente, sed lato, & ampliante, nimirum primo; non secundo; de quo n. 1548. ergo dicendum, jubilæum durans tantum certo tempore, & non in perpetuum, intra tempus illud sæpius repetitis operibus præscriptis, non obstante clausula: *hac vice tantum*, posse sæpius obtineri.

Accedit, quòd ea clausula possit re-1551
ctè intelligi, ut sensus sit, hæc vice *absol-vere valeat* intra illud tempus, à peccatis ante, & intra illud tempus commissis; & *hac vice tantum*, nimirum non etiam deinde ab illis, quæ in futurum, & post elapsum tempus jubilæi committentur, ut quidam volebant, ad quorum nimiam extensionem reprimendam illud *hac vice tantum*, in jam dato sensu, est appositum. Dixi, ut *quidam volebant*. Nam cum in
ejusmo-

eiusmodi jubilæorum indultis Pontifices sæpius utantur his verbis: *plenissimam* peccatorum indultentiam, deducebant plus debere intelligi, quàm cum solum dicitur: *plenariam*, ne superlativus ille, in quantum excedit positivum, sit inutilis, & nihil operetur; adeoque potestatem Confessori electo concessam extendi, ut etiam à committendis deinceps absolvere valeat, quod utique alienum est, à mente concedentis, ut notavimus supra; & enervaret omnem prope vim reservationis quæ contra dicta in n. 1547. opponuntur, Vide à n. 2484. §. 5. de Confessione requisita.

1552 Quæstio est, an indulgentia concessa his, qui *contriti & confessi* aliquam Ecclesiam visitaverint, tanquam conditionem necessariam exigat confessionem *actualement*? vel sufficiat solum *in voto*? Non est dubium consultius, & securius esse; facere confessionem actualem in ordine ad lucrandas indulgentias propter dicta n. 1528. aliud enim est de favoribus aliis, qui tempore jubilæi annecti solent. Cœterum, probabile omnino est, non requiri confessionem actualem in lucrato eas indulgentias, si nullius peccati gravis post ultimam confessionem sibi conscius sit, quia *confessio* absolute prolata supponit pro confessione necessaria, seu materiæ necessaria, præsertim quando exigitur ad indulgentias, ut removeatur obex; quo titulo non exigitur communio, cum hæc expectatur ratione sui; Ecclesia enim nisi clare exprimat, confessionem venialium non exigit; ita Suarez cit. d. 52. f. 3. n. 5. Bonacin. d. 6. de Indulg. q. 1. p. 5. n. 7. Layman l. 5. tr. 7. c. 6. q. 5.

1553 Dixi, si nullius peccati gravis post ultimam confessionem sibi conscius sit; quæstio autem est, an si forer oppositum, necessaria esset confessio actuatis? omnino consulendum esse, non est dubium, quando ejus commoditas est; probabilissimum tamen censet Castropal. cit. n. 20. cum Suarez d. 50. l. 5. n. 10. & d. 52. l. 3. n. 13. & Filiucio tr. 8. c. 6. n. 148. sufficere confessionem *in voto*; rationem dant, quòd hæc verba, *qui contriti, & confessi*, ex intentione Pontificis non aliud significant in hoc casu, quàm eum actum, quo, sublato peccati gravis obice, lucrato, rite applicari possint indulgentiæ, id quod fieri potest sine contritione perfecta, per imperfectam cum Sacramento, vel sine Sacra-

mento per contritionem perfectam. Anteced. probant ex verbis in Extravag. *Unigenitus* h. t. ubi Pontifex sic loquitur, Theaurum suæ Ecclesiæ comisit Christus Dominus per B. Petrum, ejusque successores Fidelibus dispensandum, & *verè pœnitentibus, & confessis misericorditer applicandum*; at contritus perfecte etiam sine sacramento in actu etiam, est verè pœnitens, & confessus, in voto, nimirum proposito, quod includitur in contritione perfecta; similiter confessus actu, etiam sine contritione perfecta: ergo postulatur ea solum contritio & confessio, quæ necessaria fuerit, ut thesaurus Ecclesiæ applicari possit, obice nimirum remoto.

Hinc not. in dicta clausula: *contriti, & confessi*, non exigi contritionem, & confessionem, ut securius, & certius indulgentia obtineatur (aliàs non sufficeret Sacramentum cum attritione), *sed quatenus necessaria sunt*, ut thesaurus Ecclesiæ fidelibus applicari possit, quod fit, obice peccati mortalis remoto, etiam solâ contritione perfecta, quæ simul est confessio in voto.

Not. 2. sententiam negantem; in præmissis casibus requiri confessionem actualem, & affirmantem sufficere confessionem in voto, seu contritionem, censi à Gobat cit. c. 23. q. 42. n. 154. probabilissimam, quando dicitur: *omnibus contritis, & confessis*, imò ita tutam, ut qui sibi est conscius peccati mortalis, & tunc vel non potest confiteri, prudenter agat, si pro consequenda indulgentia eliciat actum contritionis.

Quæstio ulterius est, an sufficiat confessio facta pridie, vel uno, alterove die *ante primam dominicam* jubilæi, licet reliqua opera non nisi post illam fieri debeant? cum actualis confessio probabiliter non exigatur determinatè, (ut dictum est n. 1552.) sufficere ad effectum, licet prius fiat, quod etiam valdè probabiliter dicitur cum Layman cit. c. 8. n. 6. licet requireretur; & hoc ex praxi Ecclesiarum, propter multitudinem pœnitentium intra spatium durantis jubilæi concurrentium; quia tamen, usque dum finiantur reliqua opera præscripta, non obtineretur indulgentia reatus pœnæ, & interim facile labamur, consulendum est, ut ante opus finale fiat contritio, vel confessio retractativa omnium lapsuum; nam aliàs peccato non retractato non

non tolleretur reatus poenæ pro illis de-
bita.

1557 **Q**uestio est 2. an sufficiat facere confes-
sionem, si necessaria sit, in Dominica,
quæ spatium 14. dierum claudit, & tertiam
hebdomadam inchoat? Permitti eâ Domi-
nicâ communionem, constat ex n. 1510.
de confessione tamen negant Filliticius &
Portel apud Gobat cit. c. 24. q. 63. n. 162.
propter verba Bullæ relata supra n. 1510.
quæ videntur id concedere soli communio-
ni: sed probabilius est valere, 1. quia illa
verba plus non petunt, quàm ut opera præ-
scripta fiant intra spatium durantis jubilæi,
quibus non est designata certa dies; sicut je-
juniis, ut constat ex h. 1515. Sed pro con-
fessione non præscribitur determinata dies,
& Dominica tertia est intra spatium duran-
tis jubilæi ex n. 1514. Deinde formula ju-
bilæi concessi ab Urbano VIII. Anno 1636.
& Innocentio X. Anno 1648. apud Gobat
cit. n. 161. de largitione elemosynæ eo-
dem modo loquitur, ac de communionem;
si ergo sufficit utrumque fieri Dominicâ ter-
tiâ jubilæi, non est, unde ab hoc excluda-
tur confessio; cum multò securius sit, à
peccatorum confessione factâ, complere
jubilæum, tanquam omnium operum
complemento, sacrâ communionem.

§. 6.

*De facultate eligendi Confessarium tem-
pore Jubilæi.*

1558 **P**otissima controversia est de Regulari-
bus. Nam sæculares, tam Laicos,
quam Ecclesiasticos posse sibi quemlibet sa-
cerdotem ex approbatis eligere, à quo
etiam à reservatis licitè ac validè absolvan-
tur durante tali Jubilæo, communis tenet;
& clarè colligitur ex communi formula,
quâ Summi Pontifices utuntur in indultis
jubilæorum, ut constat ex dictis n. 1508.
Regulares autem sine licentia suorum Su-
periorum confiteri posse Sacerdotibus,
etiam sæcularibus ab Ordinario approbatis,
durante tali Jubilæo (qui aliàs suis, vel
etiam aliis constitutionibus Ecclesiasticis
specialiter prohibiti sunt) negat Lezana,
& complures alii apud Gobat c. 31. q. 83.
n. 226. sed, de his, quibus immediatè
conceduntur privilegia & favores (cujus-
modi sunt in Jubilæis) independentè à suis
Superioribus; atque adeo, qui gratiis
concessis frui possunt, quin egeant speciali
eorum communicatione suorum Superio-

rum, multò probabilius est, posse sibi tunc
eligere Confessarium ex approbatis tam Re-
gularem, quam Sæcularem, à quo etiam
à reservatis absolvantur; ita Suarez tom. 4.
de Relig. tr. 8. l. 12. à n. 2. & complures
alii.

Ratio sumitur ex ipsis verbis Bullarum,
quibus extraordinaria jubilæa conceduntur,
in quibus apertè dicitur: *omnibus Christi fi-
delibus utriusque sexûs, etiam Regularibus
concedi licentiam, & facultatem*, ut sibi
eligere possint quemcunque Presbyterum
Confessarium, tam sæcularem, quam cu-
jusvis ordinis, & instituti Regularem ex
approbatis, qui eos absolvat &c. ut con-
stat ex dictis à n. 1508. Quæ verba sum-
morum Pontificum, *nullum omnino ex Re-
gularibus excludunt*, nisi fortassis respectu
aliquorum, obstaret quadam inhabilitas,
quam ea concessio per clausulas deroga-
torias impedimentis obstantibus, in ordi-
ne ad hunc effectum, & gratiam conse-
quendam, non sufficienter tolleret; at in
iis Regularibus qui non ita in fruitione suo-
rum privilegiorum, & gratiarum, etiam à
Summis Pontificibus concessarum (sicut
Regulares Societatis JESU, quibus juxta
litteras Apostolicas, nullius privilegii, vel
gratiæ hæcenus concessæ, vel imposterum
concedendæ, usus potest esse licitus, nisi
per solius Generalis communicationem
immediatam, vel mediatam) dependent,
hæc inhabilitas non est; ergo.

Cœterùm hac facultate in jubilæis et-
iam extraordinariis gaudere Moniales,
tanquam id, de quo dubitari jam non
possit; affirmat Gobat cit. c. 31. q. 83. n.
227. dicens id *patere clarè* ex Bulla Urbani
VIII. quæ incipit: *Poncificia sollicitudo*, de
qua videri potest Peyrinis tom. 3. c. 4. &
Diana, ibid. cit.

Probabilius etiam est, eâdem facultate
gaudere jubilæi tempore, Regulares omnes,
quibus alias nullius privilegii, vel gratiæ hæ-
cenus concessæ, vel imposterum conceden-
dæ usus potest esse licitus, nisi per solius Ge-
neralis communicationem, ut dictum est, quia
ut notat Filliticius apud Gobat cit. n. 227.
huic privilegio derogari per Bullas poste-
riorum Pontificum, satis clarè indicant
clausulæ derogatoriæ, quibus utuntur. An-
tecessores enim non potuerunt præjudica-
re successoribus in autoritate, ac jure,
ipsorum dispositiones, vel ex toto cassandi,
vel

vel ad tempus pro certis effectibus suspendendi ex iusta, & legitima causa.

1562 Clausula porrò, ut diximus n. 1512. sunt: *non obstantibus constitutionibus Apostolicis, præsertim, ne facultatum concessiones, nisi de illis expressa mentio, aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant.* Item *non obstantibus privilegiis, Ordinibus, & Institutis, illorumque personis quomodolibet, concessis, approbatis, & innovatis, etiam si de illis, eorumque tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio, aut alia forma ad hoc servanda foret &c.* Per has porrò clausulas, Constitutionibus Apostolicis insertas, derogari prius privilegium, expressè docet Sanchez l. 6. Consil. moral. c. 9. d. §. n. 1. dicens, id *constare* inter doctores; & Covarruvias ad Rubric. tit. de Testament. p. 1. n. 20. dicens, *esse omnium.* Quod verum esse vult Sanchez cit. n. 4. & 5. *licet tale privilegium petat specialem mentionem, modo apponatur clausula: non obstante privilegio, licet in eo petatur expressa mentio de verbo ad verbum,* prout dictum est supra.

1563 Huc refertur potest Bulla Urbani VIII. 5. Novemb. 1631. affixa ad valvas Curie, & Camerae Apostolicae, ac in acie Campi Floræ, aliisque locis consuetis, eodem die, & anno: habeturque in appendice Bullarii octavæ fol. 17. aliàs inter Bullas Urbani VIII. 117. & incipit: *cum sicut* accepimus sancti Benedicti, &c. ubi dicitur, quod *Constitutiones Apostolicae in concernentibus fidem Catholicam, & sanctæ Inquisitionis officium, hætenus edita, & imposterum edenda, super quacunque re, negotio, aut alia materia Regulares omnes, etiam Societatis JESU, quomodolibet privilegiatos, comprehendant, nisi illi in edendis specialiter excipiantur.* Et ratio est, quia, si non possent à Pontifice revocari sine illorum mentione *in individuo*, indirectè saltem minueretur Papæ iurisdicção; cum enim privilegia consistant in facto, nec omnium eorum in individuo memoriam habere possit Papa, eo ipso illis derogare non posset; consequenter ab Antecessoribus sequentium potestas restricta foret: ergo dicendum sufficere, si eorum fiat mentio in specie sub clausulis, de quibus n. 1562. Sic Navarrus in c. *si quando*. de rescriptis, totà except. 1. & complures alii. Nam *favorabile interpretationem non recipit, qua cum, cui favoretur, ledere possit, juxta Rubric. l. 6. C. de*
Tom. V.

Legib. jubilæa autem conceduntur *omnibus & singulis Christi fidelibus etiam Regularibus*, ob favorem divini cultus & animarum; ergo.

ARTICULUS VII.

De indulgentia, in forma, seu ad instar Jubilæi.

Q Uæstio est, an indulgentiæ *in forma* 1564 *jubilæi*, habeant annexam facultatem commutandi vota, & absolvendi à censuris, & casibus reservatis? Ante resolutionem not. ex Gobat de Jubilæo c. 1. hanc vocem *jubilæum* simpliciter, & absolute prolatam, communiter usurpari pro favore, quo (præter indulgentiam plenariam) conceditur facultas commutandi vota, & absolvendi tum à censuris, tum à casibus reservatis. Nec enim, inquit Gobat cit. n. 2. *legi ullam bullam in qua Pontifex dicat, se concedere jubilæum, & non simul concedat tacite prædictas facultates, excepta sola bulla antiquissima Alexandri III. de jubilæo Compostellano, in qua non datur potestas commutandi vota:* ergo communiter usurpatur pro dictis facultatibus. Ex hoc infert citatus Author n. 4. si quo casu Pontifex alicui communitati absolute diceret: *concedo tibi jubilæum:* illam communitatem hoc ipso sibi prudenter persuadere, se (præter indulgentiam plenariam) habere potestatem eligendi confessarium, qui à censuris, & reservatis casibus omnibus absolveret, & vota commutaret. Nam verba intelligenda sunt, ut communiter intelligantur, & usurpantur; ergo cum hic terminus (*jubilæum*) communiter intelligatur de dictis favoribus, prudenter ea communitas pro illis concessam facultatem usurparet. Anteced. patet ex c. *ex literis*, 1. de sponsal.

Ad propositam igitur quæstionem ita 1565 respondet Gobat de Jubilæo c. 7. dicens, *respondendum affirmative, videri Laurentio Peyrinis tom. 2. fol. 282. cum quo aperte sentit Escobar n. 56. faverque Fillucius n. 263. Et quamvis hæc explicatio & opinio mihi aliquando probata fuerit, jam tamen omnino displicet, utpote aliena à veritate & paulò infra, evidentè id demonstro, inquit, ex bulla recentissima Innocentii X. Ex quibus videtur, juxta Patrem Gobat, sententia affirmans nec esse probabilis; cum ex ejus verbis sequatur, quod sit evidentè*
Xy *aliena*